

KANTA-HÄME PÄIJÄT-HÄME KYMENLAAKSO ETELÄ-KARJALA

Näin järjestät onnistuneen dialogin kirjastossasi

Kirjaston Erätauko-keskustelun järjestäjän opas

Vain kokeilemalla voi onnistua

Eka kerta jännittää aina, myös ihan ensimmäisen Erätauko-dialogin järjestäminen. Mutta ei syytä huoleen: lue tästä oppaasta vinkit siihen, mitä tarvitset onnistuneen dialogin järjestämiseen kirjastossa.

- **Älä stressaa tai mieti liikaa**
 - laita päivämäärä kalenteriin ja aloita suunnittelu
- **Älä luota pelkkiin avoimiin kutsuihin**
 - henkilökohtainen kutsu on testatusti tehokkain
- **Älä jännitä**
 - osaat kyllä!

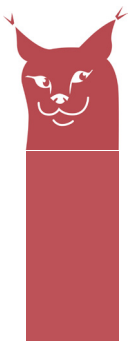
Erätauko-sana tuntuu aiheuttavan vastaanottajissa monenlaisia miellejohdotuksia. Toisille siitä tulee mieleen metsässä retkeily, toisille urheilu. Mieti siis, haluatko käyttää Erätauko-sanaa keskustelusi markkinoinnissa. Sen sijaan voit puhua esimerkiksi ohjatusta keskustelusta tai lanseerata kirjastosi keskusteluille oman sloganin. Miltä kuulostaisi esimerkiksi keskustelutarja nimeltään Ääntä kirjastoon, Kirjasto kutsuu keskustelemaan tai Rivien välistä?

Dialogin järjestäminen pähkinäkuoressa

Muista, että dialogin tarkoituksena ei ole tehdä päätöksiä tai ratkaisuja, vaan tavoitteena on ymmärryksen syveneminen. Ohjaajan tarkoituksena on pitää huolta siitä, että ilmapiiri säilyy rakentavana ja tasavertaisena. Tukena ovat Rakentavan keskustelun pelisäännöt.

Ennen tilaisuuden järjestämistä kannattaa miettiä tilaisuuden vaikuttavuutta, eli miten keskustelussa syntyneitä oivalluksia ja näkökulmia voidaan hyödyntää. Onko tarpeen, että keskustelun kooste lähetetään tiedoksi esimerkiksi kunnan päättäjille?

Voit harjoitella dialogin ohjaamista järjestämällä keskustelun esimerkiksi työkavereiden kesken. Aiheeksi kelpaa mikä tahansa, vaikkapa syksy tai ystävyys. Tärkeintä on, että saat kokemuksen ohjaamisesta.

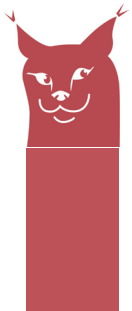
Kokemuksia Minun kuntani – kirjasto yhteisten asioiden keskustelufoorumina ja medialukutaidon tukijana -demokratiahankkeesta, jonka aikana seitsemässä kirjastossa järjestettiin ohjattuja dialogeja paikallisista ajankohtaisista aiheista.

Mistä aihe?

Minun kuntani -hankkeessa pyrittiin etsimään aiheita, jotka ovat paikallisia ja ajankohtaisia. Tavoitteena oli rohkaista tuomaan kirjastoon yhteiskunnallisia aiheita, jotka eivät suoraan liity kirjastomaailmaan.

- Mistä kirjaston käytävillä puhutaan?
- Mistä paikallislehdessä kirjoitetaan?
- Mikä kaupungin someryhmissä keskusteluttaa?
- Mitä maailmassa tapahtuu?
- Mikä juuri sinua kiinnostaa?

Kysy kirjaston asiakkailta / työkavereilta / lehtisalin vakio-kävijöiltä / harrastusryhmältäsi

Kun järjestät ensimmäisen dialogin, kysy osallistujilta, mistä heidän mielestään olisi hyvä seuraavaksi keskustella.

Minun kuntani: Keskustelujen aiheina mm. osallistuva budjetointi, energiakriisi, kirjaston merkitys ihmiselle, kulttuurin tila kaupungissa, oma asuinpaikka, turvallisemman tilan periaatteet ja digirohkeus.

Mistä osallistujat?

Osallistujien houkuttelu on ehkä vaikein osa dialogin järjestämistä, joten varaa siihen aikaa. Mieti tarkkaan, ketä aihe koskettaa ja kenen pitäisi olla mukana keskustelussa. Pyri kutsumaan myös heitä, jotka eivät yleensä pääse ääneen.

- **Lähetä sähköpostikutsu tai soita,** usein myös muistutuskutsu on tarpeen
- **Ota yhteyttä yhdistyksiin** ja kutsu osallistujia heidän kauttaan tai järjestä tilaisuus yhteistyössä heidän kanssaan
- **Mainosta tapahtumaa** kirjaston ja kaupungin somekanavissa, uutiskirjeessä, ilmoitustauluilla ja FB-ryhmissä
- **Kerro tilaisuudesta** aktiivisesti kirjaston asiakkaille
- **Värvää** keskusteluun ystäviä tai perheenjäseniä
- **Tiedota tilaisuuksista** myös mediaa: etenkin paikallislehdet tarttuvat kirjastoaiheisiin mielellään

Kutsu mieluummin liikaa kuin liian vähän ihmisiä. Kaikki ilmoittautuneetkaan eivät välttämättä lopulta pääse paikalle.

Minun kuntani: Lappeenrannassa keskusteltiin asukasyhdistyksen tiloissa, jossa ihmiset olivat jo valmiiksi koolla. Moni jäi mielellään jatkamaan päivää keskustelutilaisuuden merkeissä.

Miten itse tilaisuus hoidetaan?

Varaa tilaisuuden alkuun hetki aikaa, jotta ihmiset ehtivät rauhas-
sa tutustua paikkaan ja toisiinsa, kirjoittaa nimilaput ja rauhoittua
tilanteeseen. Myös dialogin jälkeen on hyvä varata hetki aikaa, jotta
ihmiset saavat jutella ja poistua rauhassa. Kahvitarjoilu on hyvä hou-
kutin, mutta ei pakollinen.

- **Varmista, että tila on rauhallinen**
- **Varaa osallistujille nimilaput sekä paperia ja kynät muistiinpanoja varten**
- **Laita tuolit rinkiin ja ota pöydät pois tieltä**
- **Laita pelisäännöt esille**

Ohjaa dialogi yhdessä toisen kanssa, niin se ei tunnu niin jännittävältä. On hyvä sopia etukäteen alustavat roolit, eli kuka avaa tilaisuuden tai selittää pelisäännöt, mutta muuten yhteisohjaamisen voi hoitaa vapaasti.

Minun kuntani: Tilaisuuksien kesto oli yleensä 2 tuntia. Ensimmäinen vartti käytettiin kahvitteluun, sen jälkeen käytiin varsinainen keskustelu ja loppuun varattiin vielä noin vartti palautelappujen täyttämiseen ja yleiseen poistumiseen.

Mitä tilaisuuden jälkeen?

Mieti, mikä meni hyvin ja missä on vielä parannettavaa. Ala suunnitella seuraavaa dialogia.

- **Kirjoita mahdollinen kooste keskustelusta ja lähetä se eteenpäin**
- **Lähetä osallistujille kiitosviesti, johon voit liittää joko laaditun koosteen tai listata muutamia keskustelussa nousseita asioita muistoksi**
- **Samalla voit kertoa, mistä ja milloin keskustellaan seuraavaksi**

Näin löydät venäjänkielisen osallistujan dialogiisi

Minun kuntani -hankkeen yhtenä kohderyhmänä olivat venäjänkieliset kuntalaiset. Heidän tavoittamisessaan apuna toimi hankkeessa mukana ollut Cultura-säätiö. Tässä vinkkilista siihen, mistä voit etsiä venäjänkielisiä keskustelijoita. Listaa voi käyttää hyödyksi myös muiden kieliryhmien kanssa.

- Kirjaston omat työntekijät
- Erilaiset monikulttuurikeskukset ja muut tapaamispaikat
- Järjestöt, esimerkiksi Suomi-Venäjä-seura
- Kansalaisopistojen ja muiden opistojen opettajat ja ryhmät (suomen kieli, vieraat kielet ja kulttuurit)
- Eri seurakunnat ja uskonnolliset järjestöt
- Oppilaitokset, koulut ja päiväkodit
- Työpaikat, etenkin isot yritykset
- Kaupungin maahanmuuttokoordinaattorit ja työllisyyspalvelut

Tee ensimmäisestä kerrasta mahdollisimman helppo: osallistu Kansallisiin dialogeihin ja hyödynnä Erätauko-säätiön dialogikalenteri. Saat aiheen, valmiita käsikirjoituksia ja markkinointimateriaalia

Minun kuntani: Keskustelujen koosteet lähetettiin osallistujille, muille tahoille, joita aihe koskee (esim. tiedoksi lautakunnalle) sekä julkaistiin hankkeen verkkosivuilla.

Aluehallintovirasto

Opas on laadittu Minun kuntani – kirjasto yhteisten asioiden keskustelufoorumina ja medialukutaidon tukijana -hankkeessa keväällä 2023.

Minun kuntani on Lahden AKE-alueen seitsemän kirjaston ja Cultura-säätiön yhteinen demokratiahanke. Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle demokratia-avustusta yhteensä 65 000 euroa vuosille 2022–2023.

Hanketta koordinoi Lahden kaupunginkirjasto. Mukana ovat lisäksi Heinolan, Orimattilan, Kouvolan, Lappeenrannan ja Imatran kaupunginkirjastot sekä Iitin kunnankirjasto.

Oppaan vinkit on laadittu Erätauko-menetelmää hyödyntäen. Ne on tarkoitettu etenkin kirjaston itse järjestämälle suljetulle Erätauko-dialogille.

Lahden kaupunginkirjasto hoitaa kirjastolain mukaista alueellista kehittämistehtävää (AKE) Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen alueella.

www.lahdenake.fi

www.eratauko.fi

www.culturas.fi